

VEREJNÁ OCHRANKYŇA PRÁV VÍTA, ŽE PARLAMANET NESCHVÁLIL SPRÍSNIENIE INTERRUPCIÍ, NO KRITIZUJE OPAKOVANÉ OTVÁRANIE TÉMY

(Bratislava, 5. decembra) Verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová víta, že parlament neschválil zákon, ktorý mal obmedziť prístup k interrupciám. Podľa ombudsmanky návrh zmeny zákona porušoval právo na ľudskú dôstojnosť a bol v rozpore s právom na prístup k vedecky overeným informáciám. V rámci platnej legislatívy a medzinárodných ľudskoprávných záväzkov má štát povinnosť vytvoriť rámec, ktorý umožní tehotnej žene uplatniť jej právo na prístup k interrupciám. Verejná ochrankyňa práv upozorňuje, že opakované návrhy o obmedzenie tohto prístupu predstavujú snahu o obmedzovanie reprodukčných práv žien na Slovensku.

Poslankyne a poslanci neschválili návrh zákona, ktorý ukladá ženám povinnosť podstúpiť ultrazvukové vyšetrenie. Zákon zároveň uvádzal povinnosť poskytnúť žene výtlačok záznamu zo sonografického vyšetrenia zobrazujúceho embryo, ktorého vývoj má byť ukončený. Povinnosť poskytnúť výtlačok zo sonografického vyšetrenia zobrazujúceho embryo alebo plod je v rozpore s článkom 10, Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne, podľa ktorého má každý „právo na všetky informácie týkajúce sa jeho zdravotného stavu. Pranie jednotlivca nebyť o ňom informovaný sa dodrží“. Návrh taktiež zakazoval reklamu umelého prerušenia tehotenstva. **„Som toho názoru, že navrhovaný zákon bol v rozpore s medzinárodnými ľudskoprávnymi záväzkami, porušoval právo na ľudskú dôstojnosť, predstavoval obmedzenia v prístupe k reprodukčným právam žien, bol v rozpore s požiadavkou poskytovať zdravotnú starostlivosť na základe dobrovoľného a slobodného súhlasu a bol v rozpore s právom na prístup k vedecky overeným informáciám. Je dobrou správou, že k obmedzeniu možnosti prístupu k umelému prerušeniu tehotenstva nedôjde, no opätovné otváranie témy na pôde národnej rady predstavuje snahu o obmedzovanie reprodukčných práv žien na Slovensku,“** uviedla verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová. Zároveň podotkla, že to môže byť dokonca aj v rozpore s rokovacím poriadkom NR SR, keďže 6-mesačná lehota medzi neschválením zákona a podaním nového návrhu v tej istej veci nebola dodržaná (možné porušenie § 96 ods. 3 Rokovacieho poriadku NR SR).

Novela zákona by bola podľa ombudsmanky taktiež v rozpore s právom ženy na rozhodnutie sa o pokračovaní, prípadne nepokračovaní svojho tehotenstva bez nátlaku. **„Obzvlášť negatívne dôsledky mohla mať táto novela na obeť znásilnenia, ženy s vážnym zdravotným stavom a ženy, u ktorých je ohrozené zdravie alebo zdravý vývoj plodu alebo ak ide o geneticky**

chybný vývoj plodu,“ vysvetlila. Išlo napríklad o povinnosť ukázať snímku zo sonografického vyšetrenia alebo nové znenie vzoru písomných informácií o umelom prerušení tehotenstva.

Pozmeňovací návrh predlžoval čakacie lehoty na vykonanie zákroku, ktoré podľa Svetovej zdravotníckej organizácie predstavujú bariéry v prístupe k bezpečnému a zákonnému umelému prerušeniu tehotenstva. Už v roku 2015 vyzval Výbor OSN pre odstránenie diskriminácie žien Slovenskú republiku, aby odstránila povinné čakacie lehoty. **„Slovenská republika má povinnosť zabezpečiť, aby bolo umelé prerušenie tehotenstva vykonávané spôsobom, ktorý rešpektuje ľudskú dôstojnosť žien a rozhodovacie schopnosti žien,**“ povedala ombudsmanka Patakyová.

Zároveň podľa nej uloženie povinnosti ženám podstúpiť ultrazvukové vyšetrenie predstavovalo rozpor s požiadavkou poskytovať zdravotnú starostlivosť na základe dobrovoľného a slobodného súhlasu. **„Podľa Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne sa zásah v oblasti zdravia môže vykonať iba vtedy, ak osoba, ktorej sa týka, bola informovaná a so zásahom vyjadrila súhlas,**“ uviedla ombudsmanka.

V októbri 2019 vyjadril Výbor OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva hlboké znepokojenie nad ďalším obmedzovaním reprodukčných práv žien na Slovensku, ktoré by vyplynulo z prijatia legislatívnych návrhov, vrátane predmetného návrhu zákona.

Zákon kritizovala aj komisárka Rady Európy pre ľudské práva. V liste adresovanom slovenskému parlamentu uviedla, že zákon by porušoval ľudské práva žien. Zároveň zákaz akejkoľvek formy reklamy by zdravotníckemu personálu znemožnil poskytovať informácie verejnosti o bezpečnej forme interrupcie, tým pádom by bránil ženám v prístupe k voľne dostupným, objektívnym a nestranným informáciám o ich sexuálnom a reprodukčnom zdraví a právach.